

Høring av forslag til endringer i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak

Miljødirektoratet foreslår endringer i forskrift 1. januar 2013 nr. 3 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak § 10 for å fastsette felles nasjonale satser for tidlig nedsanking av sau og bruk av hjemmebeite. Vi ber om kommentarer til forslaget innen 1. februar 2018.

Bakgrunnen for forslaget

Forskrift 1. januar 2013 nr. 3 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak trådte i kraft 1. januar 2013, med unntak av bestemmelsen om nasjonale satser i § 10 som skal gjelde fra den tid Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) bestemmer, jf. forskriften § 18.

Det er nå ønskelig at denne bestemmelsen trer i kraft. Miljødirektoratet foreslår derfor å fastsette slike nasjonale satser for tidlig nedsanking og bruk av hjemmebeite for sau i § 10 i forskriften. For å få et bedre grunnlag for å kunne fastsette en sats per dyr og dag ved tidlig nedsanking og hjemmebeite, fikk NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi) i oppdrag å beregne kostnadene ved tidlig nedsanking og bruk av innmarksbeite hele sommeren. Denne kostnaden skulle presenteres som en sats per dyr og dag. Vi ba videre om en vurdering av om det er nødvendig med differensierte satser for ulike deler av landet.

NIBIO rapport vol. 3 nr. 100 2017 *Tidlig nedsanking av sau og bare innmarksbeite - Sats per dyr og dag ved mer innmarksbeite* har gitt oss et tilstrekkelig grunnlagsmateriale for å kunne foreslå en endring av § 10 i den eksisterende forskriften. Rapporten er vedlagt.

Det tas samtidig inn en henvisning til *forskrift om tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt* i forskriften § 5 annet ledd bokstav d, og i tillegg vil "Direktoratet for naturforvaltning" endres til "Miljødirektoratet" gjennom hele forskriften.

Vi finner ikke at de foreslåtte endringene reiser noen prinsipielle spørsmål som bør vurderes nærmere, da de aktuelle tiltakene er en formalisering av eksisterende tiltak.

Innholdet i forskriftsutkastet

Forskriften regulerer tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak. Forskriftens kapittel 2 inneholder de ulike tiltakstypene, og § 5 annet ledd bokstav a til d nevner tiltakene som er direkte tapsreducerende. Bokstav d) *driftsomstilling grunnet rovvilt* er i ettertid blitt regulert i egen forskrift 12. februar 2015 nr. 158 om tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt. Henvisning til denne forskriften foreslås derfor tatt inn i bestemmelsen.

Forskriftens kapittel 3 inneholder regler om saksbehandling, herunder en bestemmelse i § 10 om nasjonale satser. Miljødirektoratet har i § 10 hjemmel til å fastsette nasjonale satser for tiltakene tidlig nedsanking av sau og hjemmebeite. Vi foreslår at satser for de to tiltakene tas inn i denne bestemmelsen, og at satsene baseres på beregningene i NIBIO-rapporten.

De fleste fylkesmenn har tidligere praktisert å utbetale tilskudd til tidlig nedsanking som en sats per dyr og dag. For hjemmebeite har noen fylkesmenn praktisert en sats per dyr og sesong. Direktoratet foreslår å videreføre bruken av en sats per dyr og dag for begge tiltakene. Vi har vurdert om det er aktuelt å praktisere noe annet enn en sats per dyr og dag, men har ikke funnet grunnlag for å gjøre

det. Vi finner heller ikke at de aktuelle tiltakene reiser noen prinsipielle spørsmål som bør vurderes nærmere.

I NIBIO-rapporten fremgår det at forskjellene i kostnadene for saueholdet på landsbasis ikke er så store at det gir grunnlag for egne satser for tidlig nedsanking og hjemmebeite i de ulike delene av landet. Direktoratet foreslår derfor én nasjonal sats for hver av disse tiltakene.

Vi foreslår én sats for tidlig nedsanking og en annen sats for hjemmebeite. Satsen for hjemmebeite settes høyere enn satsen for tidlig nedsanking fordi kostnadene knyttet til for eksempel grovfôr, kraftfôr og snyltebehandling er høyere ved dette tiltaket. Når dyrene går på hjemmebeite hele sommeren vil de ikke kvalifisere til utbetaling av utmarksbeitetilskudd, og for å kompensere for dette er en tilsvarende justering tatt inn i satsen for hjemmebeite.

Bakgrunnen for den foreslåtte satsen for tidlig nedsanking er beregningene omtalt i punkt 5.11 i NIBIO-rapporten (side 20). Sats per dyr og dag fremgår av tabell 5.4 (side 22). Vi har her tatt utgangspunkt i beregningene for kategorien *Innkjøp grovfôr* da det er mer vanlig enn *Leie av mer jord* og derfor anses mest relevant i denne sammenhengen. Sats per dyr og dag ved innkjøp av grovfôr, er beregnet til kr 7,06. Vi foreslår at den nasjonale satsen i § 10 fastsettes som en fast sats på kr 7 per dyr og dag.

Bakgrunnen for den foreslåtte satsen for hjemmebeite er beregningene omtalt i punkt 6.6 i NIBIO-rapporten (side 24). Sats per dyr og dag fremgår av tabell 6.2 (side 26), og inkluderer utmarksbeitetilskudd. Vi har her tatt utgangspunkt i beregningene for kategoriene *Innkjøp grovfôr* og *Leie av mer jord* da begge disse tiltakene er vanlig å benytte ved hjemmebeite. Sats per dyr og dag ved innkjøp av grovfôr er beregnet til kr 8,55, og leie av mer jord er beregnet til kr 6,90. Vi foreslår derfor at den nasjonale satsen i § 10 fastsettes som en fast sats på kr 7,50 per dyr og dag.

Forslaget om at nasjonale satser tas inn i forskriften innebærer en større forutsigbarhet for den enkelte bruker, noe som vil oppfattes som en nyttevirkning av reguleringen. En negativ effekt av reguleringen kan være at en slik sats sjelden vil føles helt riktig for den enkelte bruker. Dersom kompensasjonen skulle blitt helt riktig, måtte man ha gjort en økonomisk beregning for hvert enkelt tilfelle, noe som vil være svært ressurskrevende.

Ved å foreslå en fast nasjonal sats både for tidlig nedsanking og hjemmebeite vil vi få en løsning som er forutsigbar for søker og som ikke åpner for en skjønnsmessig vurdering i fastsettelsen av tilskuddssatsen til den enkelte søker, basert på hvilken driftsendring brukeren har planlagt. I tillegg vil en fast sats gi en enkel saksbehandling uten merarbeid for fylkesmannen, sammenlignet med om man hadde valgt en løsning med sats som ligger innenfor en viss ramme. Forslaget vil medføre en effektivisering av arbeidet for fylkesmannen.

På bakgrunn av rapporten fra NIBIO og våre vurderinger ovenfor, ønsker vi i høringen innspill på de foreslåtte endringene i § 10.

I § 18 om ikrafttreden tas det inn et nytt annet punktum slik at § 10 om nasjonale satser trer i kraft 15. februar 2018.

Endringer i dagens regelverk

Miljødirektoratet foreslår følgende endringer i § 5 annet ledd bokstav d, § 10 og § 18 (ny tekst i rødt, tekst som foreslås slettet er overstrøket):

§ 5. Tiltak med direkte tapsreducerende effekt

...

- d) driftsomstilling grunnet rovvilt, **jf. forskrift 12. februar 2015 nr. 158 om tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt.**

§ 10. Nasjonale satser

- ~~— Direktoratet for naturforvaltning fastsetter nasjonale satser for følgende tiltak:~~
~~— tidlig nedsanking av sau~~
~~— hjemmebeite.~~
~~— Trer i kraft fra den tid Direktoratet for naturforvaltning bestemmer.~~

**Ved utbetaling av tilskudd til tidlig nedsanking av sau er satsen kr 7 per dyr og dag.
Ved utbetaling av tilskudd til hjemmebeite er satsen kr 7,50 per dyr og dag.**

§ 18. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2013, med unntak av § 10 som ~~skal gjelde fra den tid Direktoratet for naturforvaltning bestemmer~~ **trer i kraft 15. februar 2018.**

Konsekvenser av endringene

Intensjonen med midlene til forebyggende og konfliktdepende tiltak er blant annet å redusere tap av husdyr til rovvilt. Brukerne kan søke om tilskudd til slike tiltak innenfor budsjettet rovviltnemndene i de ulike forvaltningsregionene har til disposisjon til dette formålet, og nemndene kan selv prioritere mellom ulike typer tiltak og vurdere hva de skal vektlegge. Justeringene som følger av dette endringsforslaget vil ikke påvirke rovviltnemndenes budsjett, eller hvor mye hver enkelt bruker vil få tildelt. Dersom de nasjonale satsene settes for lavt i forhold til de reelle kostnadene knyttet til tiltaket, vil det være mindre aktuelt for brukerne å benytte det. Dersom satsene settes for høyt, vil antall brukere som kan benytte ordningen reduseres. Ved å basere fastsettelsen av satsene på rapporten fra NIBIO, har vi benyttet oppdatert og tilgjengelig kunnskap om kostnader ved tidlig nedsanking og hjemmebeite, noe som gir et godt grunnlag for utarbeidelse av satsene.

Satsene blir i dag fastsatt av rovviltnemndene, og har for tidlig nedsanking variert mellom 5 - 8 kr. Sats for hjemmebeite har i Hedmark vært satt til kr 7,50 per dyr per dag dersom en beregner 100 beitedager. Fastsettelse av en felles sats for hele landet, som er basert på best tilgjengelig kunnskap om kostnader i landbruket, innebærer en mer enhetlig regulering av det forebyggende tiltaket. Miljødirektoratet mener at fastsettelsen av denne endringen i regelverket ikke vil innebære en økning i kostnadene for staten, siden det dreier seg om en formalisering av dagens system og heller ikke er en rettighet som man har krav på.

Direktoratet ser for seg at de foreslåtte satsene kan justeres ved behov gjennom en endring av § 10. En slik justering vil være gjenstand for forutgående høring.

Høringsfrist er 1. februar 2018.

Miljødirektoratet ber om at høringspartene benytter skjema for elektronisk tilbakemelding. Det er også mulig å sende inn høringskommentarer til postmottak@miljodir.no

Vedlegg:

- NIBIO rapport vol. 3 nr. 100 2017 Tidlig nedsanking av sau og bare innmarksbeite – Sats per dyr og dag ved mer innmarksbeite

